

O M A W O E F

ONTWERPER VAN CONCEPTEN

Tot de zorg ons scheidt

Een expositie over een verborgen life event

FORCED LIVING APART TOGETHER — FLAT

DUTCH DESIGN WEEK 2026

•

*Faciliteert gesprekken
over verborgen life-events*

•

TER INLEIDING

Een dak, geen thuis

Een dak boven je hoofd geldt als het beeld van geborgenheid. Toch is een dak niet hetzelfde als een thuis. Een dak is constructie; een thuis is wat zich eronder heeft afgezet – een ritme, een geur, een stoel die van iemand is, de plek waar je niet hoeft uit te leggen wie je bent.

Deze expositie gaat over het moment waarop het dak blijft, maar het thuis verdwijnt. Niet door een verhuizing uit vrije wil, en niet door de dood, maar door zorg. Wanneer iemand door een toenemende zorgvraag zijn woning gedwongen moet verlaten, verschuift er iets waarvoor onze taal nauwelijks woorden heeft.

OMA WOEF stelt daarom geen oplossing voor. Zij opent een gesprek – over wonen, over afscheid, en over de vraag wat er precies verloren gaat wanneer een huis ophoudt een thuis te zijn.

V R A A G

Wanneer houdt een huis
op een thuis te zijn?

.

DEFINITIE

LIFE EVENT

•

Life events zijn belangrijke gebeurtenissen in iemands leven die zorgen voor een verandering of een nieuwe fase.

Ze kunnen een grote invloed hebben op hoe iemand leeft, voelt of keuzes maakt.

Sommige life events worden gevierd en erkend. Andere blijven verborgen.

•

ESSAY

Een maatschappelijke blinde vlek

In Nederland spreken we van dakloosheid wanneer iemand geen eigen woonruimte heeft, en van thuisloosheid wanneer een stabiele, veilige en duurzame thuissituatie ontbreekt.

Deze woorden gebruiken we vrijwel nooit voor mensen die vanwege een zorgvraag hun woning gedwongen moeten verlaten. Dat noemen we een opname. Het woord verplaatst de aandacht naar zorg, en laat het verlies van thuis onbenoemd.

Zo ontstaat een blinde vlek. De gebeurtenis is ingrijpend, maar mist een naam die haar zichtbaar maakt. Wat we niet benoemen, kunnen we ook niet erkennen — en niet begeleiden.

V R A A G

Als iemand door zorgafhankelijkheid niet meer zelf
kan of mag bepalen waar hij of zij woont, en
daardoor de eigen woon- en leefsituatie verliest —
spreken we dan van dakloosheid of thuisloosheid?

•

D A K L O O S

Geen eigen woning of
onderdak hebben en
daardoor afhankelijk zijn van
de straat, noodopvang of
andere tijdelijke
slaapplaatsen.

T H U I S L O O S

Geen stabiele, veilige en
duurzame thuissituatie
hebben — ook als iemand
tijdelijk ergens kan
verblijven, bij vrienden,
familie of in een
opvangvoorziening.

V R A A G

Kun je thuisloos zijn
terwijl je een kamer hebt?

.

ESSAY

Het perspectief van wie vertrekt

V oor wie wordt opgenomen, is een opname zelden alleen een nieuw adres. Weg valt het dagelijkse ritme, de buurt, de eigen stoel, de rol binnen het gezin, de vanzelfsprekende zelfstandigheid.

Wat overblijft is zorg — noodzakelijk, vaak goed — en tegelijk een stil verlies dat geen ceremonie kent. Geen afscheid, geen markering, geen woord.

Vanuit dit perspectief dringt zich een vraag op die we zelden hardop stellen: is een opname ook een vorm van thuisverlies?

DEFINITIE

FLAT

FORCED LIVING APART TOGETHER

•

Forced Living Apart Together (FLAT) is een woon- en relatievorm waarbij twee partners niet meer samen kunnen wonen, omdat een van hen zorg nodig heeft die thuis niet meer te geven is — bijvoorbeeld door dementie.

De partner met een ziekte gaat wonen in een zorginstelling. Dat heet een opname. De ander blijft thuis wonen.

Ze wonen daardoor apart, maar blijven bij elkaar horen. De scheiding is niet gekozen, maar afgedwongen door de zorgbehoefte. Daar staat het woord *forced* voor.

•

BESCHOUWING

Tot de zorg ons scheidt

De huwelijksbelofte kent een grens: *tot de dood ons scheidt*. FLAT laat zien dat er een eerdere, stillere grens bestaat.

In de praktijk verandert de belofte in: *tot de zorg ons scheidt*.

Er is geen overlijden, en toch een afscheid. Er zijn twee adressen, en toch één band. Voor deze tussentoestand — verbonden en gescheiden tegelijk — ontbreekt de taal, het ritueel en de erkenning die we bij andere afscheiden wél kennen.

V R A A G

**Is een FLAT-relatie
een loos dak?**

.

ESSAY

Waarom taal ertoe doet

Woorden bepalen hoe we naar een situatie kijken. Zeggen we *opname*, dan ligt de nadruk op zorg. Zeggen we *verlies van thuis*, *gedwongen verhuizing* of *verborgen life event*, dan komt iets anders in beeld.

Een ander woord verandert de werkelijkheid niet. Maar het kan zichtbaar maken wat nu onzichtbaar blijft, en bespreekbaar wat nu onbesproken blijft.

Nieuwe taal is hier geen woordspel. Het is de eerste voorwaarde voor erkenning.

DEFINITIE

FLAT

FAITH LIVING APART TOGETHER

•

Faith Living Apart Together is een variant waarin het geloof de verbindende lijn is, vaak met een islamitische achtergrond.

Zorgen voor je ouders is hier vanzelfsprekend en hoort bij het geloof. Maar bij een ziekte als dementie kan de familie de zorg soms niet meer alleen dragen, en gaat de ouder wonen in een zorginstelling.

De familie woont daardoor op verschillende adressen, maar blijft bij elkaar horen. Het gedeelde geloof, het gezamenlijke gebed en de zorg voor elkaar houden de band levend.

Niet meer samen wonen. Wel samen geloven. Altijd samen zorgen.

•

ONDER DEZELFDE AFKORTING

Drie keer FLAT

Drie verwante vormen van gedwongen samen-apart-zijn. Telkens dezelfde beweging: de band blijft, het samenwonen niet.

i FORCED

Living Apart Together — partners, gescheiden door een zorgopname.

ii FAMILY

Living Apart Together — ouders die rouwen om een kind dat dakloos werd of het contact verbrak.

iii FAITH

Living Apart Together — families voor wie het geloof de dragende lijn blijft.

VAN DAK NAAR THUIS

De route door het huis

Het afscheid gebeurt in stappen, niet op één moment.

Elke ruimte hoort bij een stap in dezelfde reis.

1 DE DREMPEL

Entree — het dak zonder thuis.

2 DE REGELKAMER

Vorbereiding op de opname.

3 DE OVERGANGSRUIMTE

Het ceremonieel hart — de OMA WOEF-ceremonie.

4 DE THUISKOMKAMERS

Stilte en gebed, creatief denken, film en muziek.

5 DE ONTMOETINGSRUIMTE

Kennishub en netwerk.

V R A A G

Is een zorginstelling
een thuis?

.

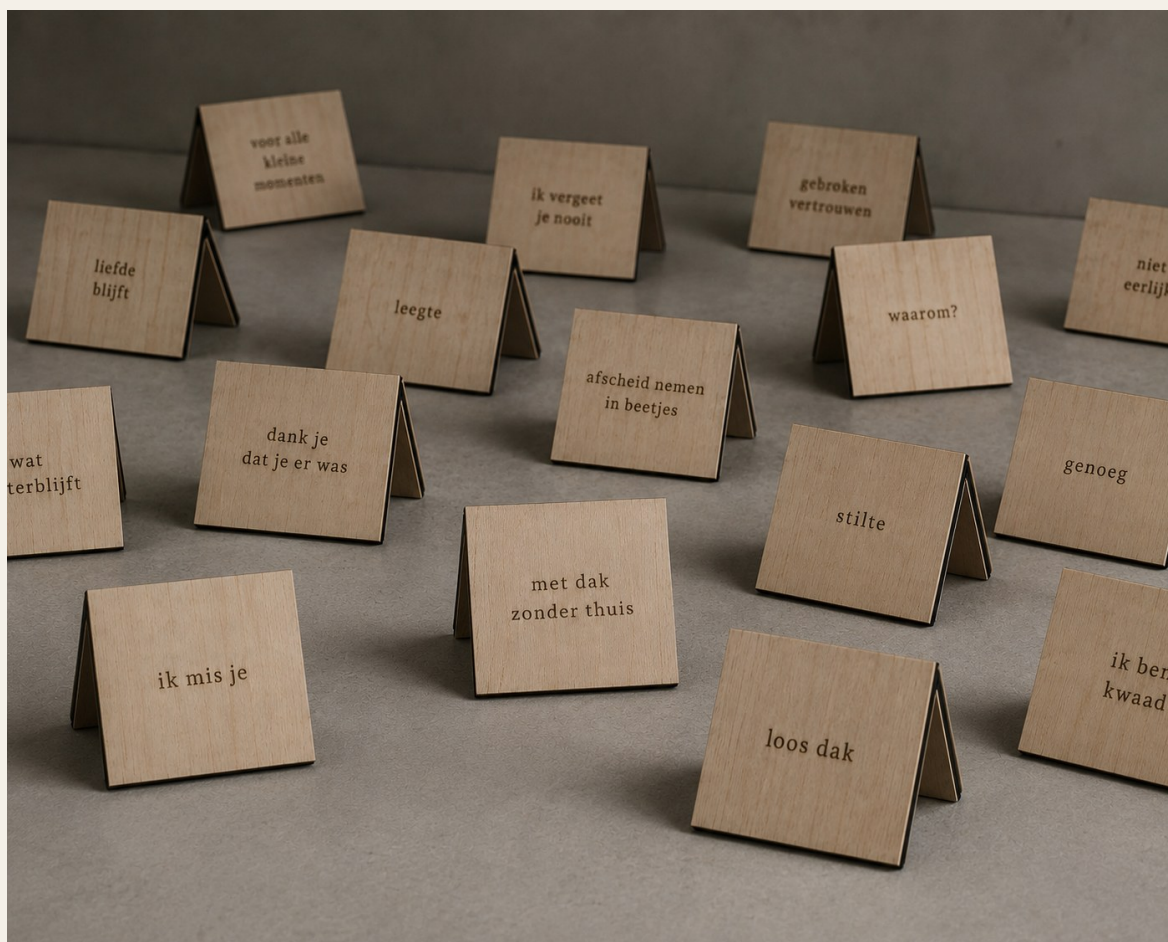
HET CEREMONIEEL HART

De ceremonie

In het hart van het huis staat een ceremonie. Zij markeert de overgang van samenwonen naar FLAT.

Waar een uitvaart de dood erkent en een bruiloft een verbintenis viert, ontbreekt tot nu toe elk ritueel voor dit afscheid van een levend mens.

De ceremonie geeft partner en kinderen de ruimte om te vieren wat er was, te rouwen om wat verandert, en bewust afscheid te nemen — niet van elkaar, maar van een manier van samenleven.

TOT SLOT

Ontwerp als middel

O MA WOEF presenteert geen oplossing. Het ontwerp onderzoekt hoe nieuwe taal, rituelen en ruimtelijke ingrepen kunnen bijdragen aan de erkenning van een verborgen life event.

De expositie nodigt bezoekers uit bestaande definities opnieuw te bekijken — vanuit het perspectief van wie wordt opgenomen én van de partner die achterblijft.

Niet om te overtuigen. Wel om te laten zien wat er te zien valt, zodra we er een woord voor hebben.

VOOR ONDERWEG

Vragen voor bezoekers

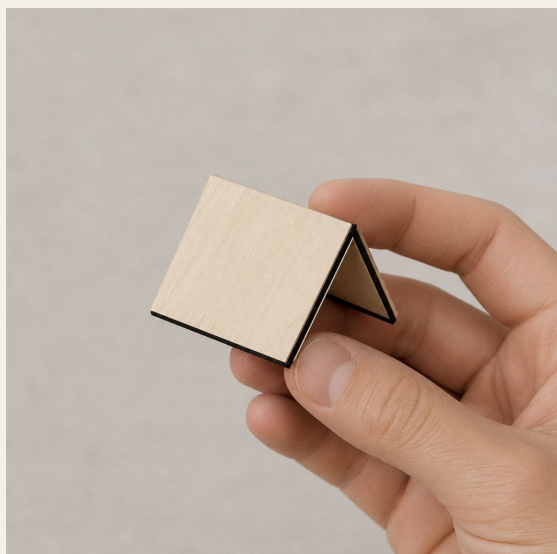
Wanneer houdt een huis op een thuis te zijn?

Kun je thuisloos zijn terwijl je een kamer hebt?

Is een zorginstelling een thuis?

Is een FLAT-relatie een loos dak?

Welke woorden ontbreken nog in onze taal?

ONTWERPER VAN CONCEPTEN

OMA WOEF

• FACILITEERT GESPREKKEN OVER VERBORGEN LIFE-EVENTS •

OMA WOEF

Ontwerper van concepten — faciliteert gesprekken over
verborgen life-events.

EXPOSITIE

Tot de zorg ons scheidt · Forced Living Apart Together (FLAT)

KADER

Dutch Design Week 2026 — “Een dak boven je hoofd”, terras
Bakkie040.

Installatie Dakkie040 × Springplank × Yellowchess.

CONCEPT, TEKST & BEELD

OMA WOEF

Dit is de conceptversie van de expositiegids.

D E I N S T A L L A T I E

Een dak boven je hoofd

Een dak boven je hoofd is voor velen een vanzelfsprekendheid. Voor anderen is het iets wat ontbreekt, onzeker is, of opnieuw moet worden opgebouwd.

Tijdens de Dutch Design Week 2026 realiseert OMA WOEF samen met Dakkie040, Springplank en Yellowchess een installatie op het terras van Bakkie040. Vijf huisjes, vijf verschillende daken, ontworpen door vijf lokale ontwerpers.

Bezoekers stappen letterlijk onder een dak. Ze drinken koffie, ontmoeten elkaar en staan stil bij wat wonen — en thuis — voor hen betekent. De volgende platen tonen de installatie en het frame dat elk dak draagt.

ONTWERPER VAN CONCEPTEN

OMA I WOEF

• FACILITEERT GESPREKKEN OVER VERBORGEN LIFE-EVENTS •

EEN DAK BOVEN JE HOOFD

INSTALLATIE TIJDENS DUTCH DESIGN WEEK

Voor velen een vanzelfsprekendheid. Voor anderen iets wat ontbreekt, onzeker is of opnieuw moet worden opgebouwd.

Tijdens de Dutch Design Week realiseren ontwerpers samen met Yellowchess x Springplank een installatie op het terras voor Bakkie040. Vijf huisjes, vijf verschillende daken, ontworpen door vijf lokale ontwerpers.

Bezoekers stappen letterlijk onder een dak, drinken koffie, ontmoeten elkaar en staan stil bij wat wonen voor hen betekent.

KOFFIE

Kom samen, drink koffie en ontmoet elkaar.

GESPREK

Faciliteert gesprekken over verborgen life-events.

ERVARING

Stap onder het dak en ervaar persoonlijke verhalen.

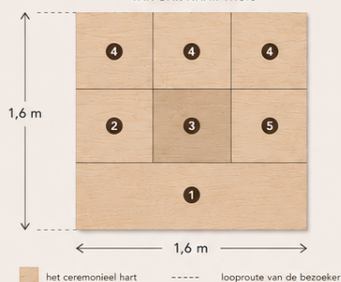
REACTIE

Laat een reactie achter en deel wat jou raakt.

INDELING VLOERPLAAT

VAN DAK NAAR THUIS

DE ROUTE DOOR HET HUIS

- DE DREMPEL**
entree, het dak zonder thuis
- DE REGELKAMER**
voorbereiding op veranderingen
- DE OVERGANGSRUIMTE**
het ceremonieel hart, de OMA WOEF ceremonie
- DE THUISKOMKAMERS**
stille / gebed, creatie, film en muziek
- DE ONTMOETINGSRUIMTE**
kennishub en netwerk

WAAROM DEZE RUIMTES SAMEN?
Het afscheid gebeurt in stappen, niet op een moment. Elke ruimte hoort bij een stap in dezelfde reis. Samen brengen ze de omslag: van iets dat je overkomt naar iets dat je bewust en begeleid aangaat.

OMA WOEF, YELLOWCHESS X SPRINGPLANK & BAKKIE040
DDW 2026 – EEN PLEK VOOR VERHALEN ONDER EEN DAK

